

Ware Christelijke Religie

Vervolg van Hoofdstuk 11

DE TOEREKENING

Het geloof en de toerekening van de Nieuwe Kerk kunnen geenszins tezamen zijn met het geloof en de toerekening van de vorige kerk; en wanneer zij tezamen zijn ontstaat zo'n botsing en strijd, dat het al van de Kerk bij de mens te gronde gaat.

647. Dat het geloof en de toerekening van de Nieuwe Kerk niet tezamen kan zijn met het geloof en de toerekening van de vorige of de nog bestaande kerk, vindt hierin zijn oorzaak, dat zij niet voor een derde deel, zelfs niet voor een tiende deel samenstemmen.

Het geloof van de vorige kerk leert immers, dat er uit het eeuwige drie goddelijke personen, waarvan eenieder afzonderlijk of op zichzelf God was en ook evenzovele Scheppers, hebben bestaan.

Het geloof van de Nieuwe Kerk echter is, dat er slechts één Goddelijk Persoon, dus één God uit het eeuwige was, en dat er behalve Hem geen andere God is; vandaar leerde het geloof van de vorige kerk een Goddelijke Drievuldigheid in drie personen verdeeld, maar het geloof van de Nieuwe Kerk leert een in één Persoon verenigde Goddelijke Drievuldigheid.

Het geloof van de vorige kerk was een geloof in een onzichtbare, ontoegankelijke en onverbindbare God, van wie het een voorstelling had als van een geest; welke er een is als die van ether of de wind. Het geloof van de Nieuwe Kerk echter is een geloof in een zichtbare, toegankelijke en verbindbare God, in wie, gelijk de ziel in het lichaam, de onzichtbare, ontoegankelijke en onverbindbare God is, van wie het de voorstelling van een Mens heeft, omdat de éne God, die was uit het eeuwige, Mens is geworden in de tijd.

Het geloof van de vorige kerk schrijft aan de onzichtbare God alle macht toe en ontnemt deze aan de zichtbare God, want het leert, dat God de Vader het geloof toerekent en daardoor het eeuwige leven schenkt, en dat de zichtbare God slechts tussenbeide komt, en dat de een en de ander, of volgens de Griekse kerk, God de Vader aan de Heilige Geest, die naar de volgorde de derde God op zichzelf is, alle macht geeft om de werkingen van dit geloof uit te voeren; maar het geloof van de Nieuwe Kerk schrijft aan de zichtbare God, in wie de onzichtbare is, de almacht toe om toe te rekenen en ook om de heilswerkingen uit te voeren.

Het geloof van de vorige kerk is een geloof voornamelijk in God de Schepper, en niet tevens in Hem als Verlosser en Zaligmaker; maar het geloof van de Nieuwe Kerk is het geloof in één God, die tevens Schepper, Verlosser en Zaligmaker is.

Het geloof van de vorige kerk is, dat boetedoening, vergeving van de zonden, vernieuwing, wederverwekking, heiliging en zaligheid vanzelf het gegeven en toegerekende geloof volgen, zonder dat iets van de mens daarmee vermengd of daaraan verbonden wordt; maar het geloof van de Nieuwe Kerk leert het berouw, de hervorming, de wederverwekking en zo de vergeving van de zonden met medewerking van de mens.

Het geloof van de vorige kerk leert de toerekening van de verdienste van Christus, welke het gegeven geloof omhelst; maar het geloof van de Nieuwe Kerk leert dat de toerekening van het goede en het boze en tevens van het geloof, en dat deze toerekening volgens de Heilige Schrift is, eerdergenoemde echter daartegen.

De vorige kerk leert de schenking van het geloof, waarin de verdienste van Christus is, waaronder de mens is als een stronk of steen, en ook leert zij een volslagen onmacht in de geestelijke dingen.

De Nieuwe Kerk leert echter een geheel ander geloof, dat niet een geloof is in de verdienste van Christus, maar in Jezus Christus zelf, God Verlosser en Zaligmaker, en in de vrije keuze zowel tot aanpassing van zichzelf om op te nemen, als tot medewerking.

De vorige kerk voegt aan haar geloof de naastenliefde toe als aanhangsel, maar niet als het zaligmakende, en maakt op deze wijze haar godsdienst.

De Nieuwe Kerk echter verbindt het geloof in de Heer en de naastenliefde jegens de naaste als twee onafscheidelijke dingen en maakt op deze wijze haar godsdienst; behalve tal van andere afwijkingen.

648. Uit deze korte opsomming van afwijkingen of onenigheden blijkt duidelijk dat het geloof en de toerekening van de Nieuwe Kerk geenszins tezamen kan zijn met het geloof van de vorige of nog bestaande kerk; en aangezien er zo'n afwijking en onenigheid heerst tussen het geloof van beide kerken en tussen de toerekening, zo bestaat er een volslagen ongelijkslachtingheid tussen beide.

Indien zij daarom tezamen waren in het gemoed van de mens, zo zou er zo'n botsing ontstaan, dat het al van de Kerk te gronde ging; en de mens in geestelijke dingen zou, òf in ijlhoofdigheid òf in onmacht vallen, zodat hij niet zou weten wat de Kerk is en of er een Kerk is.

Noch zou hij iets weten over God, iets over het geloof en iets over de naastenliefde.

Het geloof van de vorige kerk kan, omdat die alle licht uit de rede buitensluit, vergeleken worden met een nachtuil, terwijl het geloof van de Nieuwe kerk vergeleken kan worden met een duif die overdag vliegt, en vanuit het licht van de hemel ziet.

Daarom zou de verbinding van beide in één gemoed gelijk staan met de verbinding van een nachtuil en van een duif in één nest, waarin de nachtuil haar eieren zou leggen en de duif de hare; na het broeden zouden de jongen uitkomen en dan zou de nachtuil de jongen van de duif verscheuren en aan haar eigen jongen te eten geven, want de nachtuil is een verslindende vogel.

Aangezien het geloof van de vorige kerk in de (Openbaring 12) beschreven wordt door de draak, en het geloof door 'de vrouw omgeven door de zon, op haar hoofd een kroon van twaalf sterren', zo kan men uit de vergelijking opmaken, van welke aard de staat van het gemoed van de mens zou zijn, wanneer zij tezamen in één huis waren, namelijk dat de draak voor de in barensnood verkerende vrouw zou staan, om haar vrucht te verslinden, en dat hij de vrouw, nadat zij naar de woestijn was heengevlogen, zou achtervolgen, en water als een stroom naar haar zou uitwerpen opdat zij verzwolgen zou worden.

649. Iets dergelijks zou gebeuren, wanneer iemand het geloof van de Nieuwe Kerk zou omhelzen en het geloof van de vorige kerk over de toerekening van de verdienste en van de gerechtigheid van de Heer vasthouden, want uit dit geloof zouden als uit een wortel alle dogma's van de vorige kerk als spruiten opschieten.

Wanneer dit zou gebeuren, zou het vergelijkenderwijs zijn, alsof iemand zich uit vijf horens van de draak bevrijdde en zich in de vijf andere verstrikte; of als iemand een wolf ontvluchtte en op een tijger stootte; of als iemand die opklom uit een kuil waarin geen water is, viel in een kuil waarin wel water is, zodat hij verdronk.

Want zo zou hij gemakkelijk terugkeren tot alle dingen van het vorige geloof, en van welke aard deze zijn, werd boven uiteengezet.

Dan zou hij tot dit verdoemelijke terugkeren, dat hij zich de goddelijke dingen van de Heer zichzelf toerekende en op zichzelf toepaste, namelijk de verlossing en de gerechtigheid, die men aanbidden en niet op zichzelf toepassen kan.

Want wanneer de mens zich deze dingen toerekende en ze op zichzelf toepaste, dan zou hij verteerd worden als iemand die in de naakte zon werd geworpen, van waaruit hij niettemin door het licht en de warmte ziet en met het lichaam leeft.

Dat de verdienste van de Heer de verlossing is, en dat Zijn verlossing en Zijn gerechtigheid de twee Goddelijke dingen zijn, die niet met de mens verbonden kunnen worden, werd boven aangetoond.

Eenieder hoede zich derhalve voor het overschrijven van de toerekening van de vorige kerk in de toerekening van de Nieuwe Kerk, aangezien daaruit tragische gevolgen zouden voortspruiten, die zijn zaligheid in de weg zouden staan.

De Heer rekt elk mens het goede toe en de hel rekt elk mens het kwaad toe.

650. Dat de Heer de mens het goede en niet enig boze toerekent en dat de duivel, waaronder de hel wordt verstaan, de mens het kwaad toerekent en niet enig goede, is nieuw in de Kerk.

Dat dit nieuw is, komt omdat men in het Woord meermalen leest, dat God toorn, zich wreekt, haat, verdoemt, straft, in de hel werpt en verzoekt, welke dingen alle tot het boze behoren en vandaar boosheden zijn.

Maar dat de letterlijke zin van het Woord uit zulke dingen is samengeschreven, die schijnbaarheden en overeenstemmingen worden genoemd, ter wille hiervan, dat er verbinding is van de uitwendige Kerk met haar innerlijke, dus van de wereld met de hemel, werd in het hoofdstuk over de Heilige Schrift aangetoond.

Eveneens werd daar aangetoond, dat wanneer dergelijke dingen in het Woord gelezen worden, de schijnbaarheden zelf van het ware, terwijl zij van de mens naar de hemel overgaan, in echte waarheden veranderen, en deze bestaan daarin, dat de Heer nooit toorn, nooit wreekt, nooit haat, nooit verdoemt, nooit straft, nooit in de hel werpt, nooit verzoekt, dus dat Hij de mens nooit het boze doet.

Deze omzetting en verandering heb ik in de geestelijke wereld vaak waargenomen.

651. De rede zelf stemt daarmee in, dat de Heer niet enig mens het boze kan doen, en het hem dus ook niet kan toerekenen, want Hij is de Liefde zelf en de Barmhartigheid zelf, dus het Goede zelf, en deze behoren tot Zijn Goddelijk Wezen.

Daarom zou het boze of iets van het boze aan de Heer toeschrijven tegenovergesteld zijn aan Zijn Goddelijk Wezen en dus daarmee in tegenspraak.

Dit zou even afschuwelijk zijn als de Heer en de duivel verbinden en de hemel en de hel, terwijl toch, ‘tussen deze een grote kloof gevestigd is, zodat degenen die van hier tot daar willen overgaan, niet zouden kunnen, noch ook van daar tot hier overkomen’, (Lucas 16:26).

Zelfs niet een engel van de hemel kan iemand het boze doen, aangezien het wezen van het goede uit de Heer in hem is.

Omgekeerd kan een helse geest niet anders dan een ander het boze doen, aangezien de natuur van het kwaad uit de duivel in hem is.

Het wezen of de natuur, die iemand zich in de wereld heeft toegeëigend, kan na de dood niet veranderd worden.

Overdenk, verzoek ik u, van welke aard de Heer zou zijn, als Hij de bozen met toorn en de goeden met mildheid aanzag; het getal van de bozen is ontelbaar en van de goeden eveneens ontelbaar, en zo Hij deze uit genade zalig maakte en de eerdergenoemde uit wraak verdoemde, en deze beide met zo'n verschillend oog beschouwde, zacht en hard en mild en hardvochtig, wat zou dan de Heer

God zijn? Wie, die door de predikingen in de tempels is onderricht, weet niet, dat al het goede, dat in zichzelf het goede is, uit God is, en dat omgekeerd al het boze, dat in zichzelf boos is, uit de duivel is?

Wanneer daarom enig mens zowel het goede als het boze zou opnemen, het goede uit de Heer en het boze uit de duivel, beide met de wil, zou hij dan niet noch koud noch warm, maar lauw worden, zoals de lauwe mens die uitgespuugd wordt naar de woorden van de Heer in de Openbaring: 'Ik weet uw werken, dat gij noch koud zijt, noch heet! Zo dan, omdat gij lauw zijt en noch heet, noch koud, zal Ik u uit Mijn mond spuwen', (Openbaring 3:15,16).

652. Dat de Heer elk mens het goede toerekent en niemand het boze, bijgevolg dat Hij niemand tot de hel veroordeelt, maar voor zoveel de mens volgt allen tot de hemel verheft, blijkt uit Zijn eigen woorden: 'Jezus zei: Wanneer Ik van de aarde verhoogd zal zijn, zal Ik allen tot Mij trekken', (Johannes 12:32); 'God heeft Zijn Zoon niet gezonden in de wereld, opdat Hij de wereld oordelen zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden; die in Hem gelooft, wordt niet geoordeeld, maar die niet gelooft, is alreeds veroordeeld', (Johannes 3:17,18); 'Indien iemand Mijn woorden gehoord en nochtans niet geloofd zal hebben, Ik oordeel hem niet; want Ik ben niet gekomen opdat Ik de wereld oordele, maar opdat Ik de wereld zalig make; die Mij verwerpt en Mijn woorden niet aanneemt, heeft, wat hem oordeelt; het Woord dat Ik gesproken heb, dat zal hem oordelen ten uiterste dage', (Johannes 12:47,48); 'Jezus zei: Ik oordeel niemand', (Johannes 8:15).

Onder oordeel wordt hier en elders in het Woord het oordeel tot de hel verstaan, wat de verdoemenis is; maar met betrekking tot de zaligmaking wordt niet van oordeel gesproken, maar van opstanding tot het leven', (Johannes 5:24,29; 3:18).

Onder het Woord dat oordelen zal, wordt de waarheid verstaan en de waarheid is, dat al het kwaad uit de hel is, en dat zij zo dus één zijn.

Wanneer daarom de boze mens uit de Heer naar de hemel wordt geheven, dan trekt zijn boze hem neer, en aangezien hij het boze liefheeft, volgt hij vrijwillig.

Het is ook een waarheid in het Woord, dat het goede de hemel is, wanneer daarom de goede mens uit de Heer naar de hemel wordt geheven dan klimt hij zelf als vrijwillig en wordt binnengelaten.

Van dezen wordt gezegd, dat zij geschreven zijn in het Boek des Levens, (Daniël 12:1; Openbaring 13:8; 20:12,15; 17:8; 21:27).

Er is werkelijk een sfeer die voortdurend uit de Heer voortgaat die allen tot de hemel verheft, en de gehele geestelijke wereld en de gehele natuurlijke wereld vervult.

Zij is als een sterke stroming in de oceaan, die op verborgen wijze het schip voortstuwt; al diegenen die in de Heer geloven en naar Zijn geboden leven, treden in deze sfeer of stroming en worden opgeheven.

Maar zij die niet geloven, willen daarin niet binnengaan, maar verwijderen zich naar de zijden en worden daar meegesleurd door een stroming die naar de hel leidt.

653. Wie weet niet dat het lam niet anders kan handelen dan als een lam, en het schaap niet anders dan als een schap; en anderzijds een wolf niet anders dan als een wolf en een tijger niet anders dan als een tijger.

Als deze beesten onder elkaar gemengd werden, zou dan de wolf niet het lam verslinden en de tijger het schaap; daarom zijn er herders als bewaking.

Wie weet niet, dat een bron van zoet water uit haar ader geen bittere wateren kan laten voortstromen en dat een goede boom geen onnutte of boze vruchten kan voortbrengen; en dat een wijnstok niet kan steken als een doorn, de leliebloem branden als een netel en de hyacint verwonden als een distel, en omgekeerd? Daarom worden deze boosaardige planten uit de velden, wijngaarden en tuinen uitgeroeid en tot hopen verzameld en dan in het vuur geworpen.

Iets dergelijks geschiedt met de bozen die in de geestelijke wereld aanspoelen, overeenkomstig de woorden van de Heer bij Mattheüs: 'De Heer zei ook tot de Joden: Gij adderengebroid, hoe kunt gij goede dingen spreken, daar gij boos zijt; de goede mens brengt goede dingen voort uit de goede schat van zijn hart, en de boze mens brengt boze dingen voort uit de boze schat', (Mattheüs 12:34,35).

Het geloof maakt, samen met dat waarmee het zich verbindt, het vonnis; indien het ware geloof zich met het goede verbindt, zo valt het vonnis voor het eeuwige leven; maar indien het geloof zich verbindt met het kwaad, zo valt het vonnis voor de eeuwige dood.

654. De werken van de naastenliefde, die door een christen en die, welke door een heiden gedaan worden, verschijnen in de uitwendige vorm aan elkaar gelijk, want de een doet evenals de ander zijn medegenoot de goedheden van het burgerlijk en zedelijk leven, die voor een deel gelijken op de goedheden van de liefde jegens de naaste; ja, zij kunnen beide aan de armen geven, de behoeftigen bijstand verlenen, in de tempels de predikingen aanhoren.

Maar wie kan hieruit oordelen of deze uitwendige goedheden aan elkaar gelijk zijn in de inwendige vorm, dat wil zeggen, of deze natuurlijke goedheden ook geestelijk zijn? Hierover kan men alleen vanuit het geloof een gevolgtrekking maken, want het geloof bepaalt de hoedanigheden ervan, aangezien het geloof maakt dat God daarin is, en ze met zich verbindt in de innerlijke mens, ten gevolge waarvan de natuurlijke goedheden innerlijk geestelijk worden.

Dat dit zo is kan men vollediger zien uit de verhandelingen in het hoofdstuk over 'het Geloof', waar het volgende werd aangetoond: het geloof leeft niet, voordat het met de naastenliefde verbonden is.

De naastenliefde wordt geestelijk door het geloof, en het geloof door de naastenliefde.

Het geloof zonder naastenliefde is, omdat het niet geestelijk is, geen geloof; en de naastenliefde zonder geloof is, omdat zij niet leeft, geen naastenliefde.

Het geloof en de naastenliefde passen zich aan elkaar aan en verbinden zich onderling en wederkerig.

De Heer, de naastenliefde en het geloof maken één, als leven, wil en verstand; maar wanneer zij verdeeld worden, gaat elk van deze te gronde als een parel die tot stof vervalt.

655. Uit hetgeen werd aangehaald kan men zien, dat het geloof in de éne en ware God maakt, dat het goede goed is ook in de inwendige vorm; en omgekeerd, dat het geloof in een valse God maakt, dat het goede slechts alleen in de uitwendige vorm goed is, hetgeen niet het goede in zichzelf is, zoals het geloof van de heidenen in de oude tijden in Jupiter, Juno en Apollo; van de Filistijnen in Dagon en van anderen in Baäl en Baälpeor, en van de magiër Bileam in zijn God en van de Egyptenaren in meerdere goden.

Geheel anders is het geloof in de Heer, die de ware God en het eeuwige leven is, volgens Johannes in zijn eerste brief, (1 Johannes 5:20), en in wie al de volheid van de Godheid lichamelijk woont, volgens Paulus in de Brief aan de Colossenzen 2:9).

Wat is het geloof in God anders dan een opzien tot Hem en vandaar Zijn aanwezigheid en tevens de overtuiging dat Hij helpt.

En wat is het ware geloof anders dan dit en tevens de overtuiging dat al het goede uit Hem is, en dat Hij maakt, dat zijn goede zaligmakend wordt? Wanneer daarom dit geloof zich met het goede verbindt, zo valt de uitspraak voor het eeuwige leven; geheel anders is het echter gesteld, wanneer het zich niet met het goede verbindt en nog meer, wanneer het zich met het kwade verbindt.

656. Van welke aard de verbinding van de naastenliefde en het geloof is bij hen die in drie goden geloven en niettemin zeggen, dat ze in één geloven, werd boven aangetoond, namelijk, dat de naastenliefde zich met het geloof alleen verbindt in de natuurlijke uitwendige mens.

De reden hiervan is deze, dat zijn gemoed in de voorstelling van drie goden is en zijn mond in de belijdenis van één God.

Vandaar zou het gemoed, wanneer het zich op hetzelfde ogenblik in de belijdenis van de mond uitstortte, het uitspreken van 'één God' onderdrukken en de lippen openen en zijn 'drie goden' uitstoten.

657. Dat het kwaad en het geloof in de éne en ware God niet tezamen kunnen zijn, kan eenieder vanuit de rede zien, want het kwaad is tegen God en het geloof is vóór God, en het boze behoort tot de wil en het geloof behoort tot de gedachte; en de wil vloeit in het verstand en veroorzaakt het denken, maar niet omgekeerd.

Het verstand leert alleen wat men moet willen en doen.

Daarom is het goede dat zo'n mens doet, in zichzelf het boze; het is als een glanzend been, waarvan het merg rot is; het is als een toneelspeler op de planken, die een belangrijk mens speelt; en het is als het mooie aangezicht van een versleten hoer; en het is als een met zilverkleurige vleugels rondfladderende vlinder, die haar eitjes legt op de bladeren van een goede boom, waardoor al zijn vrucht verderft; en het is als de geurige damp uit een vergiftigd gras; ja het is als een zedelijke rover en een vrome hielenlikker.

Vandaar is zijn goede, dat in zichzelf het boze is, binnen in de kamer, terwijl zijn geloof, dat in de voorhof rondwandelt en redeneert, louter een hersenschim, een spook en een luchtbel is.

Hieruit blijkt de waarheid van de stelling, dat het geloof het vonnis velt over het goede en het boze, dat daaraan verbonden wordt.

Niemand wordt de gedachte toegerekend, maar alleen de wil.

658. Elk ontwikkeld mens weet dat er twee vermogens of delen van het gemoed zijn: de wil en het verstand.

Maar weinigen weten ze met juistheid te onderscheiden en hun eigenschappen afzonderlijk te beschouwen en deze daarna te verbinden.

Zij die dit niet kunnen, kunnen zich ook niet enig, dan alleen een allerduisterst, begrip over het gemoed vormen.

Wanneer daarom niet eerst de eigenschappen van elk op zichzelf beschreven worden, dan zal men dit niet begrijpen, dat niemand de gedachte wordt toegerekend, maar de wil.

De eigenschappen van beide zijn, kort samengevat:

1. De liefde zelf en de dingen die tot de liefde behoren, zetelen in de wil; en de kennis, het inzicht en de wijsheid zetelen in het verstand, en de wil blaast hun zijn liefde in en bewerkt hun gunst en instemming. Vandaar komt het, dat zoals de liefde en het daaruit voortvloeiende inzicht is, van dien aard de mens is.
2. Hieruit volgt ook, dat al het goede en eveneens al het boze tot de wil behoort, want al wat uit de liefde voortgaat, wordt goed genoemd, ook al zou dit het boze zijn, want de verrukking, die het leven van de liefde uitmaakt, brengt dit voort. De wil treedt door deze verrukking in het verstand en brengt de instemming voort.
3. De wil is daarom 'het Zijn of het Wezen' van het leven van de mens, het verstand is echter 'het bestaan of het ontstaan' daarvan; en aangezien het wezen niets is tenzij in een zekere vorm, evenzo is de wil niets tenzij in het verstand; vandaar vormt de wil zich in het verstand en wordt op deze wijze zichtbaar.

4. De liefde in de wil is het einddoel en zoekt en vindt in het verstand de oorzaken, door middel waarvan het zich tot de werking voortbeweegt; en aangezien het einddoel datgene is, wat men zich voorneemt en wat men bedoelt, zo behoort ook het voornemen tot de wil en treedt door de bedoeling in het verstand, en drijft dit aan om de middelen te wikken en te wegen, en om zulke dingen te besluiten die tot de werkingen leiden.
5. Al het eigene van de mens is een met zijn wil, en dit is uit de eerste geboorte boos, en wordt goed vanuit de tweede geboorte. De eerste geboorte is uit de ouders, de tweede echter uit de Heer.

Uit dit weinige kan men zien, dan een andere eigenschap die van de wil, en een andere eigenschap die van het verstand is, en dat zij vanuit de schepping verbonden zijn als 'zijn en bestaan'.

Bijgevolg dat de mens in de eerste plaats mens is vanuit de wil en in de tweede plaats vanuit het verstand.

Vandaar komt het dat de mens de wil wordt toegerekend, maar niet de gedachte, dus het goede en het boze, aangezien deze, zoals gezegd werd, in de wil zetelen en daarvandaan in de gedachte van het verstand.

659. Dat de mens niet enig boze wordt toegerekend wat hij denkt, komt omdat de mens zo geschapen is, dat hij het goede of het boze kan verstaan en vandaar denken; het goede is uit de Heer en het boze uit de hel.

Want hij is in het midden, en in het vermogen om het een of het andere te kiezen uit vrije keuze in geestelijke dingen, waarover in het desbetreffende hoofdstuk is gehandeld.

En aangezien hij in het vermogen is om in vrijheid te kiezen, kan hij willen en niet willen; en hetgeen hij wil, dat wordt door de wil opgenomen en toegeëigend, maar hetgeen hij niet wil, dat wordt niet opgenomen en dus niet toegeëigend.

Alle kwaad waartoe de mens van geboorte af neigt, is aan de wil van zijn natuurlijke mens ingegrift; deze boosheden vloeien, voor zoveel hij daaruit opneemt, in de gedachten; desgelijks vloeien uit de Heer de goedheden met de waarheden van boven in de gedachten, en zij worden daar gewogen als gewichten op een weegschaal.

Indien dan de mens de boosheden aanneemt, zo worden deze opgenomen door de oude wil en voegen zich daaraan toe; wanneer hij echter de goedheden met de waarheden aanneemt, zo wordt uit de Heer een nieuwe wil en een nieuw verstand boven de oude wil gevormd, en hierin plant de Heer achtereenvolgens nieuwe goedheden door waarheden, en daardoor onderwerpt Hij de boosheden die beneden zijn en verwijdert ze en stelt alle dingen in orde.

Hieruit blijkt ook dat het denken datgene is, wat de boosheden zuivert en afscheidt, die vanwege de ouders in de mens zetelen.

Indien daarom de boosheden, die de mens denkt, werden toegerekend, zo zou geen hervorming en wederverwekking plaats kunnen vinden.

660. Aangezien het goede tot de wil behoort, en het ware tot het verstand en vele dingen in de wereld met het goede overeenstemmen, zoals de vruchten en de nutten, en de toerekening zelf overeenstemt met de waardering en de prijs, zo volgt hieruit, dat de dingen die hier over de toerekening werden gezegd, vergeleken kunnen worden met alle geschapen dingen; want, zoals reeds eerder hier en daar werd aangetoond, hebben alle dingen in het heelal betrekking op het goede en het ware, en in het tegenovergestelde, op het boze en valse.

Daarom kan een vergelijking worden gemaakt met de Kerk, hierin namelijk dat zij gewaardeerd wordt naar de naastenliefde en het geloof, en niet naar de rituele dingen die daaraan worden toegevoegd.

Ook kan een vergelijking worden gemaakt met de dienaar van de Kerk, die gewaardeerd wordt naar zijn wil en zijn liefde en tevens naar zijn verstand in geestelijke dingen, en niet naar zijn hoffelijkheid en kleding.

Er bestaat ook een vergelijking met de eredienst en met de tempel waarin dit plaatsvindt.

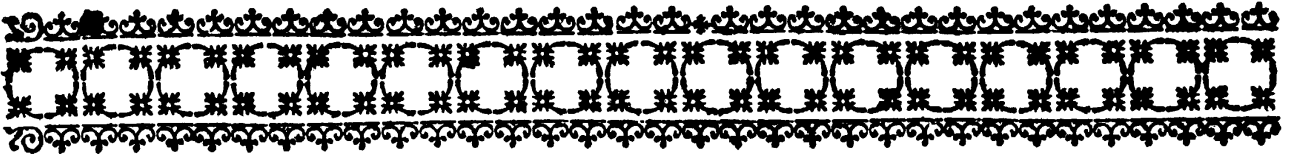
De eredienst zelf vindt plaats in de wil, en in het verstand als in zijn tempel, en de tempel wordt niet vanuit zich heilig genoemd, maar vanuit de goddelijke waarheden die daarin geleerd wordt.

En ook bestaat er een vergelijking met een rijk, waarin het goede regeert en tevens het ware; zo'n rijk heeft men lief, maar niet een rijk, waarin het ware en niet het goede regeert.

Wie beoordeelt een koning naar zijn gevolg, zijn paarden en zijn wagens en niet naar de koninkrijkheid, waarvan men weet dat die in hem is.

De koninkrijkheid behoort tot de liefde en tot de voorzichtigheid in het regeren.

Wie beschouwt in een triomf niet de overwinnaar en uit hem de praal, en niet de praal en daar vanuit de overwinnaar, dus het formele uit het essentiële, en niet omgekeerd? De wil is het essentiële en het denken is het formele, en niemand kan aan het formele iets anders toerekenen dan dat, wat het aan het essentiële ontleent, dus er wordt toegerekend aan het essentiële en niet aan het formele.

Wordt vervolgd.